

Модальне дієслово «Мусити»

... А крім інших «модальних» в українській мові є ще одне «модальне дієслово» : «Мусити».

І, як ви, сподіваємось, — відчуваєте-розумієте : «ментальних властивостей/ **вольових** ознак» («модальних прикмет») **у** — «**мусити**» напевне **більше** — **ніж у** «мати». Причому **саме** «вольових-активних/ **усвідомлюваних**» ознак.

Запитаємо себе : **чим же відрізняються** — «**вольові ознаки**» **у** дієслів «**мати**», «**прагнути**», **і** «**мусити**» ?

Задамося питанням : у котрого з цих дієслів більше директивного/ імперативного/ «наказового»/ «вольового» ресурсу? З якими «звичайними»/ «виконавчими» (з нейрологічно «сенсорними») дієсловами вони «доречні» (у-местны) — в структурах «складених дієслів», в «дієслівних конструктів».

З ким ці модальні дієслова «узгоджуються найприродніше» ?

З яким дієслівним (і іншим) контекстом/ оточенням — найбільш «сумісне» кожне — з цих дієслів ?

З ким ці модальні дієслова «узгоджуються найприродніше» ?

З яким дієслівним (і іншим) контекстом/ оточенням — найбільш «сумісне» кожне — з цих дієслів ?

«**Вихідне**» дієслово «**Мусити**» в сучасній українській має зовсім **небагато** «**похідних**». Дієслів «похідних» два : «при-мусити» і «з-мусити».

- **Маємо також кілька іменників**, що їх можна розглядати як «**похідні іменники**» (уже від — «похідних» дієслів) : **при-мус**, **при-мушення**, **при-мушування**, **з-мушування**, **з-мушеність**.

Кілька дієприкметників : **з-мушений**, **при-мушений** і «**ви-мушений**» (останній, здається, не має навіть свого «вихідного» дієслова).

На додаток — **прислівники** : «з-мушено» та «ви-мушено» та «при-мусово». «Він ви-мушено (як?) посміхався», «Саме тому ти з-мушено захищатимеш своє майно від родичів»

Ось і весь лексичний «екіпаж» прив'язаний до «вихідного» (до «центра вузло-мережевої структури») — «мусити».

Чи варте це сімейство пильної уваги ?

Без — сумніву.

Вживання лексики з сімейства «мусити» сприймається (психологічно) нашим партнером як :

наша фізична та інтелектуальна ресурсність,

як наша ділова компетентність,
як, врешті, наш лідерський/ менеджерський потенціал.

.....

Власний «смісловий ресурс»(смісло-особливість) сімейства «мусити»
залежить, безумовно, від контексту-оточення.

І ця «сміслова особливість» схожа на «сміслові особливості»
сімейств «прагнути» і «мати». Бо всі вони «модальні»

І хоча слів-лексем у вказаних сімействах не так і багато, однак важливим
для нас є ті контекст-дієслова, з якими «співпрацюють» розглянуті нами
«модальні» дієслова.

«**Мусити**» (в складених дієсловах/ в конструктах і окремо)
вживається **тільки з дієсловами**.

«**Мусити**» співпрацює з дієсловами «немодальними»/ «виконавчими» (я
мушу *поспішати*/ він мусить *встигнути*/ ви мусили *працювати*/ ми
муситимемо *вчитися* і т.ін.).

«**Мусити**» (в складених дієсловах) вживається/ **співпрацює також і з**
дієсловами «модальними» : «мушу *мати* ...*певність/ навички*», «мушу
прагнути ...*успіху*», «муситиму *вміти* ... *захищатися/ зупинитися*»,
«мусив *вирити* ... *суддям/ у справедливості*».

Також «**Мусити**» вживається і з такими «помірно
модальними» як : «могти», «хотіти», «бажати».

Про це пізніше. В подальших публікаціях.

Психолінгвісти зауважать : «**Мусити**» достатньо специфічно приймає
участь в організації «Часових координат». «Темпоральна визначеності дії».
Це правда.

А «точніша правда» в жесто-супроводі, в нейролінгвістичних підставах
застосування «темпоральних конструктів». Гадаємо, що і це ми встигнемо
розглянути- опанувати.

Вживаючи модальне «**мусити**» зі звичайними/ «виконавчими» дієсловами
теж слід **зберігати «сміслову акуратність»** при вживанні **дієслів**
модальних, враховувати їх «вольовий ресурс».

Наступні формули ми використовуємо як матеріал для жесто-
супроводу. Послідовно наші демонстратори показують їх на ЮТуб-
роликах.

Втім, ви можете почати жесто-супровід і не чекаючи на наші Ролики.
Це Вправи на «нейро-вкорінення» «модальних» дієслів.

«Я мушу/ мусив/ муситиму **з-не-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос.
я должен был пренебречь опасностью/ законом)

«Я **мушу/ мусив/ муситиму з-не-важати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен был пренебрегать опасностью).

«Я **мушу/ мусив/ муситиму за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен .../ был/ обратить внимание на опасность/ закон/ внять опасности/ закону)

«Я **мушу/ мусив/ муситиму за-у-важувати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен .../ был/ буду обращать внимание на опасность/ внимать опасности/ закону).

«Я **маю/ мав/ матиму за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен .../ был/ буду — обратить внимание на опасность/ закон)

«Я **маю/ мав/ матиму за-у-важувати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен / должен был/ ... буду пренебрегать опасностью).

.....
«Я **мушу/ мусив/ муситиму за-у-важити** (докон.) небезпеку/закон» (рос. я должен / должен был/ должен буду — обратить внимание на опасность/ закон/ внять опасности/ закону)

«Я **мушу/ мусив/ муситиму по-важати** (недокон.) закон» (рос. я должен/ должен был/ должен буду — обращать внимание на опасности/ внимать опасности/ закону).

«Я **маю/ мав/ матиму за-у-важити** (докон.) небезпеку/ закон» (рос. я должен .../ был/ буду обратить внимание на опасность/ закон)

«Я **маю/ мав/ матиму з-не-важати** (недокон.) небезпеку» (рос. я должен / должен был / должен буду пре-не-брегать опасностью).

Бажаємо успіхів (модальних і загальних)